

Jarmok myšlienok

Tu mŕtvi otvárajú živým oči

súbor citátov,
ktoré vybral a zostavil

Dušan JEDINÁK

Topoľčany
2014

---

*Kto je obklopený ušľachtilými myšlienkami,
nie je nikdy osamotený.*
(J. Fletcher, 1579–1625)

*Sledovať myšlienky veľkých ľudí,
to je tá najzaujímavejšia veda.*
(A.S. Puškin, 1799–1837)

*Ak prekročí nepriateľ mieru zločinnosti,
človek si dodá mužnosti proti tomu, kto ho prenasleduje.*

(Ptahhotep, 24. stor. pred n. l.)

Keby si ľudia necenili vzácne predmety, nebolo by medzi nimi zlodejov.

(Lao-c, 6. stor. pred n. l.)

Zlaté uzdy nerobia kone lepšími.

(Seneca, asi 4 pred n. l. – 65 n. l.)

*Svet je šachovnica, my sme kamene na nej
a v tom veľkom zápase smrť hráčkou šachu je.*

(Avicenna, 980–1037)

Mladosť je nielen v rokoch, ale aj v myšlienkach.

(F. Bacon, 1561–1626)

Trpezlivosť je umenie dúfať.

(Vauvenargues, 1715–1724)

Poznávať a nemať rád ľudí je ako zapáliť lampu a zavrieť oči.

(čínske príslovie)

Najväčším ziskom zo spravodlivosti je pokoj.

(Epikuros, 341–270 pred n. l.)

Tromi cestami dôjst' k múdrosti:

prvá je cesta skúsenosti – to je cesta najťažšia.

Druhá je cesta napodobňovania – to je cesta najľahšia.

Tretia je cesta premýšľania – to je cesta najušľachtilejšia.

(Konfúcius, 551–479 pred n. l.)

Konaj, hovor a rozmýšľaj neustále tak, ako by si už mal sa rozlúčiť so životom.

(Marcus Aurelius, 121–180)

Pre toho, kto vidí iba sám seba, by bolo lepšie, keby bol slepý.

(Sádí, 1184–1291)

Ak nemáš silu, aby si vyžaroval a šíril svetlo, aspoň nezacláňaj.

(L.N. Tolstoj, 1828–1910)

Sloboda znamená zodpovednosť. Preto sa jej väčšina ľudí bojí.

(G.B. Shaw, 1856–1950)

Kto pracuje pre druhých, pracuje pre seba.

(latinské príslovie)

Ak chceš hýbať svetom, pohni sám sebou.

(Sokrates, 469–399 pred n. l.)

Spravodlivosť je pevná a trvalá voľa dať každému, čo mu padla práva patrí.

(Cicero, 106–43 pred n. l.)

Ak vzíde z pravdy pohoršenie, je lepšie, ak pohoršenie vzišlo, než by sa pravda zatajovala.

(Hieronymus, 340–420)

Vo veľkých veciach postačí vedomie, že sme aspoň chceli.

(E. Rotterdamský, 1466–1536)

Úmysel rozhoduje o hodnote našich skutkov.

(M. Montaigne, 1533–1592)

Ak niekto nechce byť otrokom, musí súhlasiť s tým, že sám nebude mať otrokov.

(A. Lincoln, 1809–1865)

Skúmaj to, čo bolo povedané, nie toho, kto to povedal.

(arabské príslovie)

Čisté svedomie je to jediné, čo má rovnakú cenu ako život sám.

(Euripides, 484–406 pred n. l.)

Prvou úlohou štátu je vytvárať cnostného človeka.

(Aristoteles, 384–322 p. n. l.)

Preukážete lepšie služby vlasti a národu, ak pozdvihnete nie strechy domov, ale duše občanov. Lepšie je keď veľké duše prebývajú v malých domoch, nízke v príbytkoch honosných.

(Epiktetos, 50–138)

Vládca je určený preto, aby chránil spravodlivosť. Cieľom moci má byť uskutočňovanie spravodlivosti.

(T. Akvinský, 1227–1274)

Kde sa začne hľadať pravda, povznáša sa aj život.

(J. Čapek, 1887–1945)

Človek, ktorý nie je ochotný pre niečo zomrieť, nie je zrelý pre život.

(M. Luther King, 1929–1968)

Nehovor, čo si sa učil, povedz, čo vieš.

(tamilské príslovie)

Múdry človek môže ísť do každej krajiny, lebo vlasťou dobrej duše je celý svet.
(Demokritos, 460–370 pred n. l.)

*Najčastejšie sa ľudia dávajú strhnúť k tomu, že zabúdajú na spravodlivosť,
keď prepadnú túžbe po moci, cti a sláve.*
(Cicero, 106–43 pred n.l.)

Zlý človek škodí sebe samému skôr, ako škodí iným.
(Augustín, 354–430)

*Ak sa ti zdá, že mnoho vieš a všeličomu dobre rozumieš, vedz aj to,
oveľa viac je toho, čo nevieš.*
(T. Kempenský, 1380–1471)

Aj keď sedíš na najvyššom tróne sveta, sedíš na ňom iba vlastným zadkom.
(M. Montaigne, 1533–1592)

Najnebezpečnejšie nepravdy sú pravdy mierne prekrútené.
(G.Ch. Lichtenberg, 1742–1799)

Koho poštipal had, ten sa bojí aj kúska špagátu.
(vietnamské príslovie)

Múdri sa veľa naučia od svojich nepriateľov.
(Aristofanes, 450–385 pred n. l.)

Starajúc sa o šťastie iných, nachádzame svoje vlastné.
(Platón, 427–347 pred n. l.)

*Ten, kto urobil dobrý skutok, má mlčať.
Hovoriť má ten, v prospech ktorého bol urobený.*
(Seneca, asi 4 pred n. l. – 65 n. l.)

*Jedine toto má cenu: prežiť život preukazovaním pravdy, spravodlivosti a láskavosti
hoci voči luhárom a nespravodlivým.*
(Marcus Aurelius, 121–180)

Každý osobný triumf vzniká iba preto, lebo nám niekto iný pomohol.
(Michelangelo Buonarotti, 1475–1564)

Neboj sa nevedomosti, boj sa lživej vedomosti, od nej pochádza všetko zlo sveta.
(L. N. Tolstoj, 1828–1910)

**Budte prísni sami k sebe a zhovievaví k iným
a nebudete mať nepriateľov.**
(čínska múdrosť)

*Hlúpi boháči sú pri svojom majetku takí, ako gazda,
ktorý má koňa a nevie na ňom jazdiť.*

(Isokrates, 436–338 pred n. l.)

Bez veľkej námahy život človeku nič nedá.

(Horatius, 65–8 pred n. l.)

Neverte, že sa človek môže stať šťastný nešťastím iných.

(Seneca, 5–65)

Deje tohto sveta sú výsledkom troch faktorov: prirodzenosti, ľudskej vôle a náhody.

(Avicenna, 980–1037)

Pokiaľ nevyhrávam, samozrejme nariekam, že karty sú zle zamiešané.

(J. Swift, 1667–1745)

Šťastie vzniká len ako vedľajší produkt – rovnako ako koks.

(A. Huxley, 1894–1963)

Drž sa novej cesty a starého priateľa.

(slovenské príslovie)

Najšťastnejší je ten, kto má najmenej žiadostí.

(Buddha, 563–483 pred n. l.)

Najmocnejší je ten, kto premôže sám seba.

(Lao–c, 6. stor. pred n. l.)

Slobodný človek vládne len tým, čím možno vládnuť bez prekážky.

Ale úplne a bez prekážky možno vládnuť len sám nad sebou.

(Epiktetos, 50–138)

*V tomto živote je každá dokonalosť spojená s istou mierou nedokonalosti a každé
naše filozofovanie zastreté akousi mrákavou.*

(T. Kempenský, 1380–1471)

Na veľkých hodinách, času stojí len jediné slovo: TERAZ.

Po ulici POTOM sa dojde k domu NIKDY.

(Cervantes, 1547–1616)

*Ak si budeme vedomí svojej úlohy, aj keď úplne bezvýznamnej,
až potom budeme šťastní.*

(Saint–Exupéry, 1900–1944)

Veslovanie je práca a šťastie je vietor, opierajúci sa do plachiet.

(portugalské príslovie)

Choroba dáva poznať hodnotu zdravia, zlo hodnotu dobra, hlad nasýtenia, únava hodnotu kludu.

(Herakleitos, 530–470 pred n. l.)

Nikto nie múdry, kto nie je statočný.

(Cicero, 106–43 pred n. l.)

Za šťastných považujeme tých, ktorí sa učili zo životných skúseností znášať útrapy a neboli nimi prekonaní.

(Juvenalis, 60–140)

Pretože nám nie je dopriate dlho žiť, zanechajme niečo po sebe ako svedectvo, že sme žili.

(Plínius starší, 62–113)

Ak chceš spoznať charakter človeka, daj mu moc.

(A. Lincoln, 1809–1865)

Život sa musí žiť dopredu, ale pochopený môže byť jedine spätne.

(S. Kierkegaard, 1813–1855)

Nie je hanbou padnúť, ale príliš dlho ležať.

(francúzske príslovie)

Človek ktorý stojí na špičkách, nemôže stáť dlho.

(Lao-c, 6. stor. pred n. l.)

Najpozoruhodnejšie na človeku je jeho schopnosť myslenia.

(Aristoteles, 384–322 pred n. l.)

Poznaná pravda má povznášať ducha a nie spáliť svet.

(Sádí, 1184–1291)

Čím je temnejšie nebo, tým viac svietia hviezdy.

(Leonardo da Vinci, 1425–1519)

Intelekt je neviditeľný pre toho, kto žiadny nemá.

(A. Schopenhauer, 1788–1860)

Najbohatší sú tí ľudia, ktorí sa môžu vzdať väčšiny vecí.

(R. Thákur, 1861–1941)

*Uvidieť je lepšie než počuť, poznať je lepšie než vidieť,
urobiť je lepšie než poznať.*

(čínske príslovie)

Cieľom statočných a múdrych mužov nie sú obvyklé odmeny za správne konanie, ale správne konanie samotné.

(Cicero, 106–43 pred n. l.)

Na to, aby uškodil, má každý dost' síl.

(Seneca, asi 4 pred n. l. – 65 n. l.)

Byť šťastným, nie je nič iné, ako byť nenáročným.

(Augustín, 354–430)

Úmysel rozhoduje o hodnote našich skutkov.

(M. Montaigne, 1533–1592)

Ked' idú dvaja na koni, jeden musí sedieť vzadu.

(W. Shakespeare, 1564–1616)

Mladosť nie je obdobie života, ale duševný stav.

(J.W. Goethe, 1749–1832)

Kto píše zákony, má byť prísny, kto ich vykladá, má byť mierny.

(čínske príslovie)

Veľmi silný je ten, kto dokáže mlčať, keď je v práve.

(Demokritos, asi 460–370 pred n. l.)

Z príkladu iných ľudí sa nauč, čo máš robiť a čo nemáš konať.

Život iných je naším učiteľom.

(M. Cato, 234–149 pred n. l.)

Nikdy nehovorí niečo iné príroda a niečo iné múdrosť.

(Juvenalis, asi 60–140)

Ak možno niekomu dôverovať, je zmluva s ním nepotrebná, ak mu však nemožno dôverovať, je zmluva s ním zbytočná.

(Vasco de Gama, asi 1469–1524)

Tí, ktorí sú naozaj veľkí, neprehliadnu nikdy ani malých.

(S. Bolívar, 1783–1830)

Komu dal boh nejaký vysoký úrad, tomu dal aj rozum, škoda len, že boh nerozdáva vysoké úrady.

(A. Fleming, 1881–1955)

Nebola ešte noc, po ktorej by nebolo ráno.

(arménske príslovie)

*Ak sa zahľadíš do vlniacich sa vôd mora jasným, neskaleným zrakom,
tak uzrieš v každej vlne odraz najvyššej pravdy a krásy.*

(Homér, 8. stor. pred n. l.)

*Ten, čo ti neustále lichotí, je alebo tvoj priateľ, ktorý uznáva tvoju prevahu,
alebo ten, kto len predstiera, že je tvojím priateľom.*

(Aristoteles, 384–322 pred n. l.)

Keby si bol mlčal, bol by si zostal filozofom.

(Boethius, asi 480–524)

Nič nie je potešiteľnejšie ako sa učiť a vyučovať.

(Karol Veľký, 742–814)

Svoj život nemôžeš ani predĺžiť, ani rozšíriť, môžeš ho však prehĺbiť.

(L. Beethoven, 1770–1827)

*Predtým boli ľudia otrokmi fyzického násilia. Dnes sú zotročovaní množstvom peňazí
a luxusom, ktorý si možno za peniaze zariadiť.*

(M. Gándhí, 1869–1948)

Radšej žiť v núdzi ako človek, než v dostatku bohatstva ako prasa.

(gruzínske príslovie)

Kto sa vyťahuje, nestojí vysoko.

(Lao-c, 6. stor. pred n. l.)

Radšej chcem byť porazený pri dobrej veci, ako zvíťaziť pri zlej.

(Seneca, asi 4 pred n. l.– 65 n. l.)

Vedieť povedať ako veľmi miluješ, znamená milovať iba málo.

(F. Petrarca, 1304–1374)

Nie všetko, čo je pravdou, musíme povedať, ale to, čo povieme, nech je pravdou.

(Michelangelo Buonarotti, 1475–1564)

Každý skutočný čin je spočiatku "nemožný".

(Th. Carlyle, 1795–1881)

Vysoké umenie múdrosti spočíva v tom, že je nutné vedieť, čo nie je potrebné vedieť!

(E. Fermi, 1901–1954)

*Nevieš, kto je naozaj tvoj priateľ alebo nepriateľ,
pokiaľ sa neprelomí ľad.*

(laponské príslovie)

Človeka si vážime nielen podľa toho, čo robí, ale aj podľa toho, čo chce.
(Demokritos, asi 460–370 pred n. l.)

Statočným šťastie pomáha.
(Tarentius, asi 195–159 pred n. l.)

Sme skorumpovaní životnou úrovňou.
(Tacitus, asi 55–120)

Čo neprospieva roju, neprospieva ani včele.
(Marcus Aurelius, 121–180)

*Múdry človek vie, že je lepšie dať svojim hodinám viac života,
ako životu viac hodín.*
(F.M. Voltaire, 1694–1778)

Talent dozrieva v osamotenom tichu, charakter len v búrkach života.
(J.W. Goethe, 1749–1832)

Rozum ženy je v jej kráse, krása muža je v jeho rozume.
(arabské príslovie)

Ak poslúži staré slovo novej príležitosti, je to dobré.
(Plautus, 251–184 pred n. l.)

Ak chceš byť milovaný, buď milovania hodný.
(Ovidius, 45 pred n. l.–18 n. l.)

Slabí sa stanú silnými, ak spoznajú svoje slabosti a naučia sa s nimi zaobchádzať.
(Proklos, asi 410–485)

*Statočný človek využíva šťastie i nešťastie ako svoju pravú a ľavú ruku:
pracuje s oboma.*
(Katarína Sienská, 1347–1380)

*Práca šikovného tesára alebo zručného kováča vytvorí oveľa viac hodnôt
ako účinkovanie nejedného neschopného kráľa.*
(Peter Veľký, 1672–1725)

Prevažná väčšina ľudí zmešká malé šťastie, pretože márne očakáva veľké.
(E. Jenner, 1749–1823)

Oheň srdca vypúšťa dym do hlavy.
(sýrske príslovie)

Neber na seba viac, než sa dá. Rovnováha je bezpečnejšia než prevaha.

(Demokritos, 460–370 pred n. l.)

Rozvážne konať má väčšiu cenu ako iba rozumne myslieť.

(Cicero, 106–43 pred n. l.)

Nerobíš dobre, keď chváliš to, čomu nerozumieš, ale ešte horšie je keď, to haníš.

(Leonardo da Vinci, 1452–1519)

Zlí objavitelia sú tí, ktorí si myslia, že neexistuje zem, keď vidia len more.

(F. Bacon, 1561–1626)

Byť šťastným a iných obšťastňovať, to je pravé poslanie človeka.

(B. Bolzano, 1781–1848)

Ak nedokážeme milovať nepriateľa, budme k nemu aspoň spravodliví.

(T.G. Masaryk, 1850–1937)

Somár, ktorý nesie veľa kníh, nie je ešte učený.

(dánske príslovie)

Kto chce správne poznávať, musí najprv správnym spôsobom pochybovať.

(Aristoteles, 384–322 pred n. l.)

Čo sa dobre premyslelo, i keď vypadne z pamäti, nezhyne.

(Publius Syrus, 1. stor. pred n. l.)

Urobil som niečo, čo prospieva všetkým? Mám teda z toho osoh.

(Marcus Aurelius, 121–181)

Hudba je najlepšie umenie. Zaháňa smútok.

(M. Luther, 1483–1546)

Učiť možno slovami, vychovávať iba príkladom.

(La Bruyère, 1645–1696)

Človek môže všetko, len sám pred sebou neunikne.

(F. Kafka, 1883–1924)

Vretenica hovorí: ja sa nezvíjam, to cesta je krivá.

(čínske príslovie)

Nie som nerozumný. Len nemám ten istý rozum ako vy.

(Diogenes zo Sinope, 404–323 pred n. l.)

Úspech dosiahneme cez mnohé maličkosti.

(Polykleitos, 5. stor. pred n. l.)

Kto hovorí pravdu, ten nezomrie na chorobu.

(Džingischán, 1155–1227)

Dbajme, aby nám staroba neurobila vrásky aj na duši.

(M. Montaigne, 1533–1592)

Priateľ je ten, kto o vás všetko vie a má vás rovnako rád.

(E. Hubbard, 1859–1915)

Milovať znamená žiť životom toho, koho miluješ.

(L.N. Tolstoj, 1828–1910)

Bez nebezpečenstva je hra chladná.

(latinské príslovie)

Oči a uši sú zlými svedkami ľuďom, ktorí majú barbarské duše.

(Herakleitos, 540–484 pred n. l.)

*Prekážky v nás vyburcujú vlohy, ktoré by v nás
za priaznivých okolností zostali driemať.*

(Horatius, 65–8 pred n. l.)

*Najprv dbaj, aby si mal pokoj sám v sebe,
potom budeš môcť vytvárať pokoj aj pre iných.*

(T. Kempenský, 1380–1471)

Kto môže ísť k prameňu, nech nechodí k džbánu.

(Leonardo da Vinci, 1452–1519)

Sila nášho presvedčenia nie je ešte dôkazom jeho správnosti.

(J. Locke, 1632–1794)

Chcieť nájsť pravdu je zásluha i keď cestou blúdirne.

(G.Ch. Lichtenberg, 1742–1799)

Cestovanie robí múdrych lepšími a hlúpych horšími.

(anglické príslovie)

Každý, kto má dobré srdce v tele, ctí si svoju ženu a nežne ju chráni.

(Homér, asi 8. stor. pred n. l.)

*Život je krátky, umenie je dlhé, príležitosť je prchavá,
pokus je nebezpečný a rozhodovanie je ťažké.*

(Hippokrates, asi 460–377 pred n. l.)

Život nie je užitočný, keď žijeme len pre seba.

(Seneca, 4 pred n. l. – 65 n. l.)

Len jedna vec je cenná na svete: aby človek strávil život v pravde a spravodlivosti.

(Marcus Aurelius, 121–180)

Iba príroda robí, veľké veci zadarmo.

(R. Descartes, 1596–1650)

Na svete nie je nikto zbytočný, kto uľahčuje bremeno niekomu inému.

(Ch. Dickens, 1812–1870)

Kto pozná iba jednu pieseň, nemá právo učiť spievať.

(francúzske príslovie)

Premôcť zlé návyky možno len dnes, nie zajtra.

(Konfucius, 552–479 pred n. l.)

Nevedieť, čo sa stalo predtým, ako si sa narodil, znamená byť stále dieťaťom.

(M.T. Cicero, 106–43 pred n. l.)

Spokojnosť nezáleží na veľkom bohatstve, ale na nemnohých potrebách.

(Epiktetos, asi 55–135)

*Smiať sa každému slovu alebo činu je vlastnosťou pochabých,
vôbec ničomu sa nesmiať je znakom ľudí hlúpych.*

(Erazmus Rotterdamský, 1465–1536)

Niektorí ľudia nerobia chyby, pretože sa vôbec nepokúsili robiť niečo, čo stojí za to.

(J.W. Goethe, 1749–1832)

Počítaj so životnými zákonmi, ale vždy buď pripravený aj na výnimky.

(J.R. Kipling, 1865–1936)

Ani krásavici nemôže byť rozum na prekážku.

(tatárske príslovie)

Kto raz zradil, márne sľubuje vernosť.

(Ezop, 620–560 pred n. l.)

Šťastie? To sa neprežíva, iba sa naň spomína.

(Platón, 427–347 pred n. l.)

Nikto nie je úbohejší ako ten, kto chce všetko a nič nezačne.

(A. Claudius, okolo 312 pred n. l.)

Ani jeden človek nie je taký hlupák, aby nedospel k úspechu aspoň v jednej veci, ak je vytrvalý.

(Leonardo da Vinci, 1472–1519)

Kiež by ľudia chceli len jednoducho žiť, skoro všade by bol prebytok, radosť, svornosť a pokoj.

(F. Fénelon, 1651–1715)

Zmyslom života nie je dobývať, ale čestne bojovať.

(P. de Coubertin, 1863–1937)

Na gúľajúcom sa kameni mach nerastie.

(anglické príslovie)

Ak chceš prvý objaviť to, čo nikto nevidí a nevie, musíš klásť múdre otázky.

(Euklides, asi 365–300 pred n. l.)

Čo si ľudia želajú, v to aj obyčajne veria.

(G.J. Caesar, 100–44 pred n. l.)

Čítanie kníh je väčší pôžitok, než teplá komora alebo dobrý pokrm.

(J. Gutenberg, 1397–1468)

Len krásny deň chvália všetci, lebo ho môžu chváliť bez závidi.

(M. Cervantes, 1547–1616)

Záhal'ka je ako hrdza. Kazí viac ako práca.

(B. Franklin, 1706–1790)

Najkrutejšie lži hovoríme svojim mlčaním.

(A. Rivarol, 1753–1801)

Iba cudzími očami môžeme vidieť vlastné škvrny.

(čínske príslovie)

Urobte, aby sa poctivosť vyplácala viac než krádež a nebude krádeží.

(Konfucius, 552–479 pred n. 1.)

Deväť desiatín múdrosti je – byť múdrym v pravý čas.

(M.T. Cicero, 106–43 pred n. 1.)

Múdrost' je cesta, ktorou ide ľudská duša za svojou dokonalosťou.

(Avicenna, 980–1037)

Tí, ktorí sa zaoberajú praxou bez vedomostí, sú ako námorníci bez kormidla a kompasu, ktorí keď vystupujú na loď, nikdy s istotou nevedia, kam plávajú.

(Leonardo da Vinci, 1472–1519)

Čím je človek rozumnejší a hodnotnejší, tým viac dobra pozoruje v ľud'och.

(B. Pascal, 1623–1662)

Lož je nanič, lebo oklame iba raz.

(Napoleon Bonaparte, 1769–1821)

Kvet múdrosti rastie z dažďa slz.

(tamilské príslovie)

*Nikto nevie, čo je smrť a či nie je najväčším dobrom pre človeka.
A predsa sa jej všetci boja, akoby uznávali, že je najväčším zlom.*

(Platón, 427–347 pred n. 1.)

Kto chce uniknúť svojim starostiam, nepotrebuje inú krajinu, ale inú osobnosť.

(L.A. Seneca, asi 4 pred n. 1. – 65 n. 1.)

Všetko krásne umiera s človekom, nie však umenie.

(Leonardo da Vinci, 1452–1519)

Nie zo súhlasu, ale z pochybností sa rodí pokrok.

(J.A. Komenský, 1592–1670)

Prvé a dôležité, čo máme dieťa učiť, je umenie znášať utrpenia.

(J.J. Rousseau, 1712–1778)

Nechcime hľadiet' v ústrety budúcnosti – tvorme ju.

(A. de Saint-Exupéry, 1900–1944)

Daj si pozor na neštekajúcich psov a tichú vodu.

(latinské príslovie)

Vedieť čo je dobré nestačí, musíme to tiež milovať.

Milovať dobro nestačí, musíme ho aj konať.

(Konfucius, 552–479 pred n. l.)

Zlaté uzdy nerobia kone lepšími.

(L.A. Seneca, asi 4 pred n. l. – 65 n. l.)

Čím viac sa cnosť vzťahuje ku spoločnému dobru, tým je vyššia.

(T. Akvinský, 1227–1274)

Panovník, ktorý klame, nájde vždy ľudí, ktorí sa nechajú klamať.

(N. Machiavelli, 1469–1527)

Ako všetky veľké zákony prírody, aj pravda je stála a nemenná.

(G. Bruno, 1548–1600)

Každá práca vykonávaná s radosťou je šťastím

a keď ju robíme aj s láskou – niet väčšieho šťastia na svete.

(A. Maurois, 1885–1967)

Jednou rukou nezatlieskaš.

(hindustánske príslovie)

Najhoršie koleso najviac hrkoce.

(Ezop, 620–560 pred n. l.)

Neskrotný zármutok omámenej duše máme vyháňať rozumom.

(Demokritos, 460–370 pred n. l.)

Bez skúsenosti nemožno nič dostatočne vedieť.

(R. Bacon, 1214–1294)

*Nikto nezostarne preto, lebo dosiahne istý vek,
človek sa stáva starým v tom okamihu, keď stratí svoje ideály.*

(M. Koperník, 1473–1543)

Ten má právo kritizovať, kto má odvahu pomáhať.

(A. Lincoln, 1809–1865)

*Jediným šťastím ľudského ducha je nachádzanie pravdy,
postupné a tvrdošijné odstraňovanie tajomstva.*

(J. Vercors, 1902–1991)

*Ak je cesta ďaleká, poznáš silu koňa,
ak niečo trvá dlho, poznáš srdce človeka.*

(čínske príslovie)

Iba čas ti ukáže muža spravodlivého, zlého však spoznáš za jeden deň.

(Sofokles, asi 496–406 pred n. l.)

Beda, nie sme všetci na všetko súci.

(Propertius, asi 50–15 pred n. l.)

Veda bez svedomia nie je než troskou duše.

(F. Rabelais, 1494–1553)

Vzdelanosť možno prijímať od iných, múdri môžeme byť iba múdrosťou vlastnou.

(M. Montaigne, 1533–1592)

Ak človek nemá čas rozmýšľať, znamená to, že nechce myslieť.

(J. Steinbeck, 1783–1842)

Nechod' vždy len po vychodených cestách, lebo vedú len tam, kde už boli iní.

(A. G. Bell, 1847–1922)

Každý človek je zrodený z iného a pre druhého.

(africké príslovie)

Poznať vlastnú nevedomosť je najlepšia časť našich vedomostí.

(Lao-c, 6. stor. pred n. l.)

Číslo je podstatou všetkých vecí a celého kozmu.

(Pytagoras, asi 580–500 pred n. l.)

Priateľstvo, ktoré mohlo zmiznúť, nebolo nikdy naozajstným priateľstvom.

(Hieroným, asi 340–420)

Deje tohto sveta sú výsledkom troch faktorov:

prirodzenosti, ľudskej vôle a náhody.

(Avicenna, 980–1037)

Zachovaj svoju dušu vždy tak, aby si mohla priat', aby Boh bol;

potom nebudeš o jeho existencii pochybovať.

(J.J. Rousseau, 1712–1778)

Hodnotenie človeka má vychádzať z toho, čo dáva,

nie z toho, čo je schopný získať.

(A. Einstein, 1879–1955)

Jazyk sa tlačí k boľavému zubu.

(švédske príslovie)

Je rozumný, kto sa nezarmucuje pre to, čo nemá, ale raduje sa z toho, čo má.
(Demokritos, asi 460–370 pred n. l.)

Nemôžeš byť šťastný, ak nebudeš múdry, čestný a aj spravodlivý.
(Epikuros, 341–270 pred n. l.)

Knihy sú nemí učiteľia.
(Aulus Gellius, 130–180)

Spravodlivosť bez múdrosti nemôže byť dokonalou cnosťou.
(T. Akvinský, 1225–1274)

Iba princíp vzájomnej pomoci ovplyvňuje pokrok ľudstva.
(L.N. Tolstoj, 1828–1910)

Milosrdenstvo sa vykonáva ľahšie ako spravodlivosť.
(S. Prudhomme, 1839–1907)

Mladosť sa živí snami, staroba spomienkami.
(židovské príslovie)

Rozvážne konať má väčšiu cenu, než len rozumne rozmýšľať.
(M. T. Cicero, 106–43 pred n. l.)

Bohatstvo múdremu slúži, hlúpemu vládne.
(L.A. Seneca, asi 4 pred n. l. – 65 n. l.)

Večný zákon stanoví bez výnimky: čo sa zrodilo, nezotrvá.
(Boethius, asi 480–524)

Človek stojí uprostred stvorenia medzi hmotou a duchom, medzi časom a večnosťou.
(Albert Veľký, asi 1193–1280)

Každé šťastie závisí na odvahe a práci.
(B. Pascal, 1623–1662)

*Ak chceš poznať sám seba, pozri ako sa druhým darí;
ak chceš iným porozumieť, pozri sa do svojho srdca.*
(F. Schiller, 1759–1805)

Kto chce mať pokoj, musí byť hluchý, slepý a nemý.
(kurdske príslovie)

Nie je nám dovolené poznať všetko.

(Q.F. Horatius, 65–8 pred n. l.)

Charakter ženy sa pozná podľa toho, k čomu dá zvolenie.

(G. J. Caesar, 100–44 pred n. l.)

Účelom pôsobenia pravdy je, aby sa do duše vtlačil celý poriadok vesmíru.

(T. Akvinský, 1225–1274)

*Na to, čo sa dá vysvetliť menším počtom princípov,
netreba používať viaceré vysvetlenia.*

(V. Occam, asi 1280–1349)

Vôbec to nie tak, že by vedec prenasledoval pravdu. Pravda prenasleduje vedca.

(S. Kierkegaard, 1813–1855)

Každý je povolaný, aby na svete priviedol niečo k dokonalosti.

(M. Buber, 1878–1965)

Najčernejší mrak má strieborný okraj.

(anglické príslovie)

Najšťastnejší je ten, kto nemá zlo v srdci.

(Platón, 427–347 pred n. l.)

Nie každé drevo je súčasťou polena.

(Epikuros, 341–270 pred n. l.)

Sme a vieme, že sme a milujeme svoju bytosť a poznanie o nej.

(Augustín, 354–430)

*Najprv dbaj, aby si mal pokoj sám v sebe,
potom budeš môcť vytvárať pokoj aj u iných.*

(T. Kempenský, 1380–1471)

Ponechaj masku tým, ktorí by sa nemohli bez začervenania ukázať s odkrytou tvárou.

(H. Mirabeau, 1749–1791)

Žiaľ môže človek znášať sám, ale k radosti je treba dvoch.

(E. Hubbard, 1859–1915)

I za mrakmi svieti slnko.

(holandské príslovie)

Ak poslúži staré slovo novej príležitosti, je to dobré.
(Plautus, 251–184 pred n. l.)

Lepšie je niečo so ct'ou stratiť ako s hanbou získať.
(P. Syrus, okolo 42 pred n. l.)

Čo na tom záleží, koľko máš. Toho čo nemáš, je d'aleko viac.
(Aulus Gellius, 130–180)

Tam, kde nemám dost' slov, pomôžem si skutkami.
(Michelangelo Buonarroti, 1475–1564)

Musíš sa veľa učiť, aby si poznal, že málo vieš.
(M. Montaigne, 1533–1592)

Hľadať pravdu má väčšiu cenu ako pravda sama.
(G. Lessing, 1729–1781)

Vavríny až potom, najprv bolesť a slzy.
(latinské príslovie)

Pri vedeckej diskusii viac získa ten, kto bol porazený, pretože sa poučí.
(Epikuros, 341–270 pred n. l.)

Je hlúpe brať na lov vzdorovitých psov.
(Plautus, 251–184 pred n. l.)

*Život je ako hra, nezáleží na tom, ako dlho trvá predstavenie,
ale ako dobre bolo zahrané.*
(Seneca, asi 4 pred n. l. – 65 n. l.)

Diváci vidia často viac než hráči.
(F. Bacon 1561–1626)

Iba zlí ľudia sa musia o všetkom dohodnúť.
(B. Bolzano, 1781–1848)

Mysli na to, že ti pri poslednom súde znovu premietnu všetky tvoje filmy.
(Ch. Chaplin, 1889–1977)

Aj leva raz zožerú mravce.
(mongolské príslovie)

Kto sám seba vystavuje na obdiv, nežiari.

(Lao-c, 6.-5. stor. pred n. l.)

Zmyslom lásky je meniť zlobu na znášateľnosť.

(Anakreón, 560-478 pred n. l.)

Lepšia je výčitka od génia, ako pochvala od idiota.

(Marcus Aurelius, 121-180)

Zákon bol daný, aby sme hľadali milosť.

Milosť sa nám dáva, aby sme mohli splniť zákon.

(Augustín, 354-430)

Často sa stáva, že si nás ľudia vážia podľa toho, ako si my vážime samých seba.

(Vauvenargues, 1715-1747)

Trpaslíkom sa musíš klaňať veľmi hlboko.

(S.J. Lec, 1909-1966)

Srdce nie je obrus, pred každým ho neprestieraj.

(arménske príslovie)

Veľa hovoriť a veľa povedať nie je to isté.

(Homér, 8.stor. pred n. l.)

Pre učeneného a vzdelaného človeka znamená žiť toľko ako myslieť.

(Cicero, 106-43 pred n. l.)

Nie je hoden života, pre koho nemá život cenu.

(Leonardo da Vinci, 1452-1519)

Bez učenia ani svätec nedokáže prednášať správne úsudky.

(T. Campanella, 1568-1639)

Iba keď, kladieš odpor, poznáš, čo s tebou hýbe.

(A. de Saint-Exupéry, 1900-1944)

Všetky ľudské hriechy sú iba nevydarené pokusy milovať.

(J. Steinbeck, 1902-1968)

Je lepšie jesť kludne cibuľu ako jesť sliepku a stále sa obzerať.

(arabské príslovie)

Postoj ušľachtilého človeka k svetu je takýto: nikdy si nevšúma, čo stratí a čo získa, len aby to bolo spravodlivé.

(Konfúcius, 6.–5. stor. pred n. l.)

Úlohou výchovy je prebudiť v človeku génia.

(Pytagoras, 582–500 pred n. l.)

Kto sa nenechá premôcť pravdou, nad tým zvíťazí omyl.

(Augustín, 354–430)

Z rozumu sa rodí nové, zo srdca večné.

(Dante, 1254–1312)

Kto si pomýli prvý gombík, ten sa už poriadne nezapne.

(J.W. Goethe, 1749–1832)

Je hlúposťou vyčítať hruške, že na nej nerastú figy.

(B. Disraeli, 1804–1881)

Láska je ako utáborená karavána – nenájdeš tam nič, čo si so sebou nepriniesol.

(perzské príslovie)

Nemlč, ak niekto zlé hovorí.

(Ptahhotep, okolo 2400 pred n. l.)

Kto chce hýbať svetom, nech pohne najprv sám sebou.

(Sokrates, 469–399 pred n. l.)

Ten človek nemá rozum, inak by si nebol vybral manželku očami.

(Plutarchos, 45–127)

Sú city, ktoré sa nedajú vysloviť inak než mlčaním.

(Petrarca, 1304–1374)

Cnostiam sa možno naučiť tým, že sa ustavične koná čestne.

(J.A. Komenský, 1592–1670)

Veci sú nabité zmyslom. Ukazujú ďalej než vidíme, sú plnšie než vidíme na prvý pohľad.

(G.K. Chesterton, 1874–1936)

Kto prekoná strach, zmôže aj tigra.

(tamilské príslovie)

*Pravý človek verný svojim zásadám sa neľaká ani vtedy,
keď ho zasypú trosky zrúcaného sveta.*

(Horatius, 65–8 pred n. l.)

Aj keď nezostávajú sily, už sama vôľa je chvályhodná.

(Ovidius, 43 pred n. l. – 18 n. l.)

*Nech ťa osud hocikde zanesie a pokiaľ si verný zákonom svojho bytia,
všade je s tebou tvoja podstata, tvoj duch – stredisko života, slobody a sily.*

(Marcus Aurelius, 121–180)

Omnoho počestnejšie je byť nahý, než nosiť priesvitné rúcho.

(Erasmus Rotterdamský, 1469–1536)

Luhár musí mať dobrú pamäť.

(P. Corneille, 1606–1684)

*Tešiť je viac, než byť utešovaný, dávať je viac, než brať,
milovať je viac, než byť milovaný.*

(V. Nezval, 1900–1958)

Čo si nenašiel pri slnku, pri mesiaci nenájdeš.

(mongolské príslovie)

Komu nestačí málo, tomu nestačí nič.

(Epikuros, 341–270 pred n. l.)

Osud zmôže viac ako ľudské zámery.

(T. Livius, 59 pred n. l. – 17 n. l.)

Kto nemiluje, nemá vedieť, že je niekým milovaný.

(Epiktétos, 55–135)

Skúmajte prírodu, ak chcete poznať Boha a pravdu.

(Paracelsus, 1493–1541)

Inteligencia myšlienky je ničím bez inteligencie srdca.

(R. Rolland, 1866–1944)

*Veda sama o sebe objavuje mravné hodnoty,
učí nás predovšetkým pravdivosti a bázni.*

(M. Planck, 1858–1947)

Žiadny svätec nie je taký malý, aby nechcel sviečku.

(dánske príslovie)

Príčinou každého zla, ktoré stíha ľudský život, je prílišná láska k sebe.

(Platon, 427–347 pred n. l.)

V živote je veľmi užitočné, aby niečoho nebolo príliš.

(Terentius, 195–159 pred n. l.)

*Slobodu nemožno dosiahnuť uspokojením jalových želaní,
ale naopak, oslobodením sa od takýchto žiadostí.*

(Epiktétos, 55–135)

Proti chvále je aj najsilnejší muž bezmocný.

(Aventinus, 1477–1534)

Ak plačeš za slnkom, neuvidíš hviezdy.

(R. Thákur, 1861–1941)

Humor je spôsob, ktorým posudzujeme konečné zo stanoviska nekonečného.

(Ch. Morgenstein, 1871–1914)

Bez priateľov niet šťastia, ale bez nešťastia nepoznáš priateľov.

(anglické príslovie)

Kto z nás kráča k lepšiemu údely, nikto nevie, okrem Boha.

(Sokrates, 5. – 4.stor. pred n. l.)

Radšej chcem byť zdravý než bohatý.

(Cicero, 106–43 pred n. l.)

Všetko skutočne veľké dovršuje sa pozvoľným rastom.

(Seneca, 5–65)

Študujte, akoby ste mali žiť večne. Žite, akoby ste mali zomrieť zajtra.

(Isidor zo Sevilly, asi 570–636)

Rozumom, nie násilím máme viesť ľudí k pravde.

(D. Diderot, 1713–1785)

Keď človek pracuje s láskou a nadšením, je to jediná náhrada za šťastie.

(K. Čapek, 1890–1938)

Víno pi z malého pohára, vedomosti z veľkého.

(čínske príslovie)

Každý génius má v sebe trochu šialenstva.

(Aristoteles, 384–322 pred n. l.)

Nie je možné, aby človek žil šťastne, ak nežije rozumne.

(Epikuros, 347–270 pre n. l.)

Ani celá armáda učencov nedokáže zmeniť omyl na pravdu.

(Averroes, 1125–1198)

Nie je bezpečné ani čestné jednať v rozpore so svojim svedomím.

(M. Luther, 1483–1546)

Statočnosť sa nedá rozdeľovať na kúsky. Buď je, alebo nie je.

(H. de Balzac, 1799–1850)

Život je rad staníc, kde sme zmeškali alebo stihli svoj vlak.

(J. Galsworthy, 1867–1933)

Keby bolo podľa sovy, nebol by nikdy deň.

(chorvátske príslovie)

Posudzuj z podstaty, nie z pohľadu.

(Ezop, okolo r. 550 pred n. l.)

Ludia si pamätajú chyby omnoho viac než správne činy.

(Demokritos, 460–370 pred n. l.)

Svet je veľké javisko: prídeš, odohráš, odídeš.

(Claudianus, asi 370–405)

Sympatizujeme iba s tými druhmi nešťastia, ktoré sme sami zažili.

(Diane de Poitiers, 1499–1566)

Dve pravdy si nikdy nemôžu odporovať.

(G. Galilei, 1564–1642)

Človek je ten, kto v sebe nosí vyššiu bytosť, než je sám.

(A. de Saint-Exupéry, 1900–1944)

Tým, že z nej psy pijú, nie je rieka horšia.

(české príslovie)

Z každého bohatstva je najlepšie, nájsť ušľachtilú ženu.

(Euripides, 480–406 pred n. l.)

Istého priateľa poznáš v neistej situácii.

(Q. Ennius, 239–169 pred n. l.)

Usilovnosť je najväčší pomocník i priemernému nadaniu.

(L.A. Seneca, asi 4 pred n. l.– 65)

Proti lichoteniu je aj najsilnejší muž bezmocný.

(J. Aventinus, 1475–1564)

Nikto nie je zbytočný na svete, kto uľahčuje bremeno niekomu inému.

(Ch. Dickens, 1812–1870)

Poznanie je vyššia forma pôžitku.

(A. Einstein, 1879–1955)

Je to stále jeden život, či už sa smeješ alebo plačeš.

(japonské príslovie)

Pravda je vždy najsilnejší argument.

(Sofokles, 496–406 pred n. l.)

Sila bez rozumu sa vlastnou váhou zrúti.

(Horatius, 65–8 pred n. l.)

Tri príkazy práva: čestne žiť, druhému neškodiť, každému dať, čo mu patrí.

(Nepianus, 170–228)

Prvou vedou je poznávať Najvyššieho Boha skutočnosti všetkých vecí.

(Averroes, 1126–1198)

*Je lepšie pripustiť nebezpečenstvo, že bude zachránený vinník,
ako odsúdiť nevinného.*

(Voltaire, 1694–1778)

Dve veci ma naplňajú údivom: hviezdne nebo nado mnou a mravný zákon vo mne.

(I. Kant, 1724–1804)

Pretrhnutý motúz už nikto nezviaže bez uzlíku.

(ruské príslovie)

Všetko má svoju krásu, ale nie každý ju vidí.

(Konfúcius, 551–479 pred n. l.)

Pravda môže chvíľu trpieť, ale trvalo sa nedá potlačiť.

(T. Livius, 59 pred n. l. – 17 n. l.)

Nestaraj sa o to, koľko máš ctiteľov, ale o to, akých.

Nepáčiť sa zlým, je pre človeka len ku prospechu.

(L.A. Seneca, asi 4 pred n. l. – 65)

Nie je väčšia škoda než stratený čas.

(M. Buonarotti, 1475–1564)

Nenávidím súboj, pretože prerušuje argumentáciu.

(G. K. Chesterton, 1874–1936)

Čo je v človeku sa pozná podľa toho, akých ľudí k sebe priťahuje.

(R. Guardini, 1885–1968)

Cez prekážky ku hviezdám.

(latinské príslovie)

Hnev sa neprekonáva hnevom, ale láskou.

(Budha, 563–483 pred n. l.)

Ak plánuješ na rok, zasej obilie. Ak na desať rokov, zasad' strom.

Ak na celý život, uč a pripravuj ľudí.

(Čuang-c, 3. stor. pred n. l.)

Pre človeka, ktorý nevie, do ktorého prístavu smeruje, nie je žiadny vietor dobrý.

(Seneca, asi 4 pred n. l. – 65 n. l.)

Matematika nám najviac pomáha pri pochopení rozličných božských vecí.

(M. Kuzánsky, 1401–1464)

Keby každý chcel pomôcť druhému, bolo by možné pomôcť všetkým.

(E. Ebner–Eschenbachová, 1830–1916)

Príroda je nevyčerpatelná – nikdy nám neprestane klásť nové a neočakávané problémy.

(E. Cassirer, 1874–1945)

Je lepšie sa z cesty vrátiť, než zlou cestou do konca ísť.

(srbské príslovie)

Neodpovedaj bláznovi podľa jeho bláznovstva, aby si sám nebol jemu podobný.
(Šalamún, 973–930 pred n. 1.)

Aké služby preukážeš svojim rodičom, také očakávajú od svojich detí.
(Táles z Mi1étu, 600–540 pred n. 1.)

Bez lásky sme si sami sebe na ťarchu, skrz lásku znášame jeden druhého.
(Augustín, 354–430)

Pochybovanie nás vedie k pýtaniu a otázkami dospievame k pravde.
(P. Abélard, 1079–1142)

Čím viac sme schopní milovať a dávať sa, tým väčší zmysel má náš život.
(H. Hesse, 1877–1962)

*Ďalší vývin ľudstva závisí od jeho morálnych princípov
a nie od úrovne jeho technických výdobytkov.*
(A. Einstein, 1879–1955)

Na záhrade nerastie ani zďaleka len to, čo záhradník zasial.
(španielske príslovie)

Dobry výrok je skrytejší ako drahokam a nájdeš ho aj u slúžiek drtiacich obilie.
(Ptahhotep, okolo 2400 pred n. 1.)

*Každodenne sa skúšam z troch vecí: či som nestratil dôveru ľudí,
či som nezradil vernosť priateľom, či som pestoval staré mravy zdedené po otcoch.*
(Konfucius, 551–479 pred n. 1.)

Je v nás svetlo večného rozumu, v ktorom vidíme nemeniteľné pravdy.
(Augustín, 354–430)

Po smrti si nič nevezmeme so sebou, len to, čo sme dali iným.
(J. Zlatoústy, 5. – 6. stor.)

*Prežijeme, ak sa nedôvera zmení na vzájomné porozumenie,
podozrievavosť na túžbu pomôcť a nenávisť bude nahradená láskou.*
(M. Born, 1882–1970)

Najhoršou chorobou, ktorou trpí svet, nie je sila zlých, ale slabosť najlepších.
(R. Rolland, 1866–1944)

Ťažkou hádankou je život, ale láska ju ľahko vyrieši.
(nemecké príslovie)

Pozdrav na záver

*V človeku zomiera iba to,
čo podlieha našim piatim zmyslom,
a čo je mimo týchto zmyslov
a čo je pravdepodobne mohutné,
nepredstaviteľné, vznešené
a je mimo naše zmysly,
to žije ďalej.*

(A.P. Čechov)

*Ak je čas iba jeden z rozmerov,
potom všetko, čo zomiera,
zostáva nažive, nie je zničené,
ale iba odstránené z nášho obzoru.*

(R. Jeffers)

*Nebojte sa nepriateľov,
v najhoršom prípade vás môžu zabiť.
Nebojte sa priateľov,
v najhoršom vás môžu zradiť.
Bojte sa však ľahostajných,
pretože pri ich prihliadaní a tichom
súhlase sa deje vražda i zrada.*

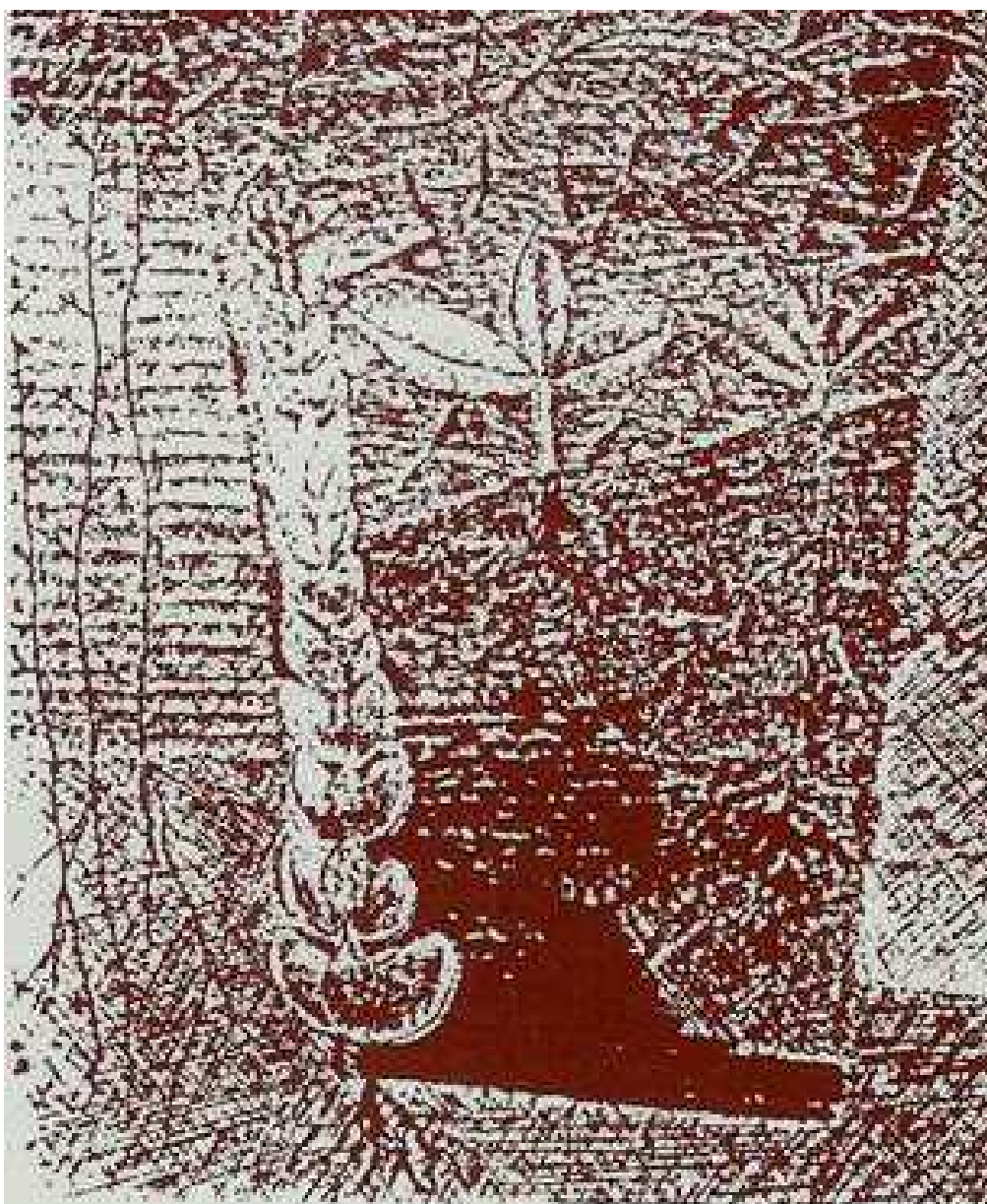
(B. Jasieński)

Dbajme, aby nám staroba nenarobila vrásky na duši.

(M. Montaigne)

(vybral a zostavil dj; 2014)

*vybral a zostavil
Dušan Jedinák*